

fremmest om betydningen af det nationale kompromis og de danske undtagelser, men også om miljøpolitikken og holdningen til flertalsafgørelser.

SF kan støtte flertalsafgørelser på miljøområdet, men vi kan ikke støtte den åbne dør til flertalsafgørelser i hele søjle 1 – som det hedder – som regeringen ønskede. Et sådant skred ville på afgørende vis undergrave Folketingets muligheder for at føre politik.

SF ønsker en opstramning af den såkaldte miljøgaranti, så man i det mindste kan leve op til de løfter, der blev givet til befolkningen i 1986. Vi ønsker, at garantien udstrækkes til andre områder, ikke mindst landbrugsområdet. Vi ønsker det såkaldte forsigtighedsprincip indført.

Skal der skaffes folkelig opbakning bag det europæiske samarbejde, så forudsætter det, at almindelige mennesker kan se en mening med samarbejdet. Man må spørge, som salig Viggo Hørup gjorde om forsvaret: Hvad kan det nytte? Og hvis det, der kan nytte, er, at der sker forringelser på miljøområdet, af grundvandet, af forbrugerinteresserne, så kan almindelige mennesker ikke forstå nødvendigheden og vigtigheden af, at man skal samarbejde. Derfor går det altså ikke, at hensynet til det indre marked skal være det altdominerende princip i det europæiske samarbejde.

Der har vist sig at eksistere en uenighed om betydningen af de danske undtagelser, og det kan være nyttigt at skære til kernen i denne uenighed. Det vil jeg forsøge på:

SF mener de danske undtagelser alvorligt. For os er de udtryk for en ny og langsigtet dansk Europapolitik, som tager udgangspunkt i, at et flertal i Danmark stemte nej til unionsudviklingen i 1992, og som er en del af en strategi for et fleksibelt europæisk samarbejde.

Når vi har undtagelser i forhold til den fælles mønt, forsvaret, det overnationale retlige samarbejde og unionsborgerskabet, så er det udtryk for, at netop disse områder er centrale elementer i nationalstaten. Sagt anderledes: En union er absurd, hvis den ikke omfatter disse områder. Vi lægger vægt på det indholdsmæssige i undtagelserne, og vi mener disse indholdsmæssige ting alvorligt.

Meldinger fra regeringen omkring ØMU'en, forsvarspolitikken og senest det retlige samarbejde tyder ikke på, at den tager indholdet i undtagelserne særlig alvorligt. Man kan ikke få andet indtryk, end at den ønsker, at undtagel-

serne ophæves hurtigst muligt eller at omgå dem på forskellig måde.

Jeg vil godt tilslutte mig de advarsler, der har været tidligere om, at man laver fiflerier med undtagelserne. Hvis man vil forsøge at omgå undtagelserne eller have dem ophævet, så må man tage en kamp med åben pande, og så må vi tage den ved en folkeafstemning. At man forsøger gennem forskellige tricks at omgå dem i realiteten, i substansen, den går ikke. Det vil jeg advare imod.

For os var det afgørende, netop fordi vi har fået disse mange mærkværdige meldinger fra centrale ministre omkring forholdet til undtagelserne, at få indføjet i det danske udspil, at regeringen også i praksis vil arbejde med udgangspunkt i at fastholde de danske undtagelser under regeringskonferencen.

Det viste sig ikke muligt at få en sådan formulering med, og vi kunne ikke drage anden konsekvens, end at regeringen er løbet fra det nationale kompromis.

Det skal så også siges, at vi er enige med regeringen om nødvendigheden af en udvidelse af EU i forhold til Østeuropa. Det drejer sig om sikkerhedspolitik, om udnyttelsen af den historiske mulighed, der ligger i at skabe et helt og samarbejdende Europa.

Men skal denne historiske mulighed realiseres, så forudsætter det, at der ikke skabes en ny politisk, økonomisk og militær front vendt imod Rusland. Hvis resultatet af den nuværende udvikling bliver, at jerntæppet flyttes fra Polens vestgrænse til Polens østgrænse, så er ikke meget opnået. Derfor er NATO-udvidelsen og en militarisering af EU-samarbejdet så problematisk.

Statsministeren har deklareret reformpause i indenrigspolitikken. Alene den udtalelse viser, at hovedsigtet for statsministeren og regeringen er at sidde på taburetterne. Magten for magtens egen skyld, lyder parolen. Somme tider må man ærlig talt spørge sig selv, om der overhovedet findes nogen grænse for, hvad Socialdemokratiet vil gå med til for at fastholde regeringsmagten.

Når Socialdemokratiet er villig til at fjerne overgangsydelsen og formueskatten for at tilfredsstille De Konservative, så er det spørgsmål aldeles relevant. Ingen borgerlig regering i firserne turde lancere forslaget om en fjernelse af formueskatten. Hvis det var sket, ville hele det socialdemokratiske apparat være gået på barrikaderne. Men efter at Socialdemokratiet selv er